

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1465 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurt qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi.....	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Негматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farxod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqxonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Sagimbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlakatimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	
Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	

Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkxon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	
Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadinovich	

Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinov Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Baxodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
Qurilish loyihalarini moliyalashtirishning milliy va xalqaro tajribasi	681
Yashin Iboyev	
Xizmatlar sohasida innovatsion muhitni yaratishning dolzarb masalalari.....	687
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov, Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev	
Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarishda tovar aylanmasi tahlili.....	692
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda innovatsion faoliyatning moliyaviy va boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	698
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
Effect of processing on nutrients in tomato products.....	706
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Asosiy vositalarni davomiy (uzluksiz) baholash.....	710
Kuziev Islom Nematovich, Raxmonov Xurshidbek Shavkat o'g'li	
Sun'iy intellekt: Markaziy banklarni qanday o'zgartirmoqda?	715
Shahboz Qozoqov Ortiqbaevich	

Kichik biznes subyektlarida tashkil etilgan baliqchilikka ixtisoslashgan xo'jaliklarning mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	720
Vazirov Azamat Yoqubjonovich	
Korxonalarining marketing faoliyatini strategik rivojlantirish yo'nalishlari.....	725
Isokboeva Zilola Rustam qizi	
К целям повестки 2030: анализ экономических индикаторов узбекистана	728
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
Современное состояние исследований в области использования цифровых технологий в инвестиционной деятельности	734
Ирмухамедова М.Д.	
Tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi jarayoni, uning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini tahlil qilish.....	741
Eshqobilov Ahmat Jovliyevich	
Aholi sonining o'sishi va iqtisodiy infratuzilmaga yuklanish: hududiy tahlil	745
To'rayev Nurbek Baykulovich	
O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va boshqarishning hududiy rivojlantirish strategiyasi	751
Nuraliev Temurjon Erkinjon o'g'li	
O'zbekistonning zamonaviy korxona va tashkilotlarda boshqaruv masalalari	756
Ahtamova Mohigul Erkinovna	
Davlat tashkilotlarida ichki audit tuzilmalarini tashkil etishni rivojlantirish	761
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Yashil moliyalashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli: imkoniyatlar va xavflar tahlili	765
Isoqulova Munisxon Abdurasul qizi	
Критерии экологичности бренда: как измерить «зеленый» имидж?	769
Носирова Чарос	
Qishloq xo'jaligini innovatsion texnologiyalar asosida boshqarish	775
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
«O'ztransgaz» AJ faoliyatini 2024–2027 yillarga prognozlashtirishda ekonometrik modellar asosida tahlil	784
Sindorov Davlatbek Abdumajid o'g'li, Murodov Sardor Nurali o'g'li	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar.....	791
Mahmudov Otamurod Hoshimovich, Murtazova Sh.N.	
Xizmat ko'rsatish sohasida elektron tijoratni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	795
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
O'zbekiston chakana savdosi tizimi va uning rivojlanishi.....	806
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
Milliy iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning o'rni va maqsadi	812
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
Investitsion faoliyatni amalga oshirishning xorij tajribasi va mamlakatimizda foydalanish istiqbollari.....	816
O'tamurodova Surayyo Shokirjon qizi	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni.....	822
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	829
Бегалиев Файзали Умаралиевич	
Sog'lomlashtirish turizmida ekologik va ijtimoiy ta'sirlarning sintezi.....	832
Naimov Saidjon Yusup o'g'li	

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida o'quvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari.....	835
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna	
Обзор по теме Современные системы управления возбуждение синхронных машин и перспективы их развития (Формирования законов управления).....	841
Алиев Абдор Мураткулович	
O'zbekistonda turizm va servis soxasida davalt- xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish istiqbollari.....	846
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Tijorat banklarida operatsion risklarini baholash va boshqarish tizimini tashkil qilish	850
Jaxongir Rabbimov	
Tomorqa xo'jaliklari faoliyatini tahlil qilishda statistik modellar va metodlardan foydalanish yo'nalishlari.....	855
Turobov Sherzod Alisherovich	
Совершенствование порядка расчёта и взимания НДС в узбекистане: аналитический подход.....	860
Бисенбаев Шарьяр Куанишбай ули	
Mintaqaviy iqtisodiyotda inson kapitalini raqamli transformatsiyalash masalalari.....	864
Yusubboeva Dinora Quadrat qizi	
Sirdaryo viloyatining turizm imkoniyatlari va o'ziga xos turizm resurslari.....	875
Tursunova Gulmira Rabbonovna	
Samarqand viloyatida investitsion-innovatsion faollikni oshirish holati va investitsiyalarning tarkibiy xususiyatlari.....	883
Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Axrorov Abbas Aslamjon o'g'li	
Global innovatsion indekslar va o'zbekiston: rivojlanish yo'nalishlari va bosqichlari	889
Bekmurodova Gavhar Adham qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvga raqamli texnologiyalarni joriy qilishning ilmiy-nazariy asoslariga qarashlar	895
Suyunov Dilmurod Xolmuradovich, Xabibullayeva Shirinxon Toxir qizi	
Xalqaro standartlar asosida moliyaviy instrumentlar hisobini va auditini takomillashtirish.....	902
Nuraliyev Behzod Baxtiyor o'g'li	
Внедрение и адаптация исламского банкинга в экономике узбекистана	906
Б.Б.Ахмаджанов, М. С.Шукруллаева, Д.Р.Сафаева	
Kichik biznesning iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi ahamiyatini baholash uslubiyoti.....	911
Ermatov Akmaljon Adxamovich	
"Neyromarketing" asosida o'zbekiston turizm brendi tahlili	916
Narziqulov Elbek Farxod o'g'li	
Xalqaro bozorlarda zamonaviy marketing vositalaridan foydalanish	922
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar va ularning bank aktivlariga ta'siri.....	929
Saidov Bobir Jiyanboy o'g'li, Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich	
Сущность и причины международных денежных переводов	936
Гимранова О. Б.	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda uzoq muddatli aktivlarning hisobi va auditini raqamli tvn texnologiyasi asosida takomillashtirish imkoniyatlari.....	941
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
Biologik aktivlarning tushunchasi: iqtisodiy mazmuni va mohiyati.....	948
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich	
Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda iqtisodiy siyosatning roli: zamonaviy yondashuvlar.....	953
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich	

Аналитический обзор: Развитие корпоративного управления в государственных корпорациях Узбекистана (2015–2025).....	958
Мамараджабов Фарход Бахтиярович	
O'zbekistonda transport infratuzilmasini rivojlantirish karidorlari	968
Nazriyev Umidjon Baxrillayevich	
Aylanma kapital bilan ishlashda samaradorlikni oshirish: korxona moliya siyosatini takomillashtirish yo'nalishlarida data science yondashuvlari	975
Khoshimov Doniyor, Kungratov Ilmurod Kuzibay o'g'li	
Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalarda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda raqamli transformatsiyaning roli	982
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda tijorat banklariga moliyaviy resurslarni jalb qilish metodologiyasini takomillashtirish	988
Hamrayev Obid Akhatovich	
Tibbiy xizmatlarda raqamli texnologiyalarni joriy etish va uning samaradorlikka ta'siri (xorijiy tajriba).....	993
Usmonova Vasila Botirovna	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarish amaliyoti tahlili.....	997
Akramova Nargiza Nutfillayevna	
Using integrated marketing communications (IMC) in business management	1002
Ziyayeva M.M.	
Xorijiy mamlakatlarda tibbiyot muassasalarini moliyalashtirish masalalari va ulardan o'zbekistonda foydalanish istiqbollari.....	1006
Jaxongirov Ilindorjon Jahongirjon o'g'li	
Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi xarajatlarini samarali boshqarish yo'llari.....	1011
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li	
Mintaqada xalq hunarmandchiligida klasterlash va ekologik logistika modeli asosida savdo tizimini shakllantirish.....	1015
Norqobilova Feruza Abduhomidovna	
To'g'ri xarajatlar usuli va to'liq yutuvchi xarajatlar usuli tizimlarining afzalliklari va farqli jihatlari amaliy misolda.....	1019
Kholisa Kamoliddinovna Kuldosheva	
Investitsiyalarni innovatsiyalarga yo'naltirish bo'yicha xorij tajribasi	1024
Ayubov Ilyos Ilxomovich	
Важность разработки стратегических программ развития страны.....	1028
Каримова Нуржахон Олим кизи	
Sanoat korxonasining raqamli transformatsiyasini baholash omillari va ko'rsatkichlari.....	1032
Kudaybergenov Azamat Shamuratovich	
Namangan viloyatida ijtimoiy turizm tadbirkorligini maqsadli boshqarish mexanizmi.....	1042
Yunusova Sohiba Abdumamidovna	
Evaluating the capital asset pricing model methodology in uzbekistan companies	1048
Bunyod Usmonov	
Aholini ish bilan bandligining yangi turlari va imkoniyatlari	1055
A.B. Khayitov	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va o'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	1059
Mamura Tadjibayeva	
Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari	1064
Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon	
Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari	1071
Sanaqulov Sardor Istamqulovich	

Bank xizmatlari sifati va bank daromadlariga ta'sir etuvchi omil sifatida personal faoliyatining o'rni.....	1075
Abdukaxarova Shoira Abduvahobovna	
Fond bozori raqamli iqtisodiyotda investitsiyalarni shakllantirish manbai sifatida.....	1079
Kamilova Sevara Anvarovna	
O'zbekistonda toza suv va sanitariyaning inson hayoti hamda iqtisodiy farovonlikka ta'siri: BRM-6 doirasida tahlil.....	1085
Xasanova Iroda Azizbek qizi	
Increasing the effectiveness of using marketing communications in the tourism services market.....	1090
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon ugli	
Davlat xaridlari sohasini takomillashtirish istiqbollari.....	1095
Bazarov Nazirjon Sobirovich	
Xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini xo'jalik yurituvchi subyektlarda takomillashtirish.....	1103
Xayitboeva Laylo Oybekovna	
Davlat moliyaviy nazorati tizimida tashqi audit: rivojlangan mamlakatlar amaliyoti.....	1109
Kuliyev Komil Shuxratovich, A.Astanovulov	
Moliyaviy instrumentlarni hisobga olishda biznes modelning ahamiyati va amaliy yondashuvlar.....	1114
Shanasirova Nodira Abdullayevna	
Tijorat banklarida risklarni boshqarishning ustuvor yo'nalishlari.....	1118
Tursunov Ilxom Toirovich	
Chakana va ulgurji savdo korxonalari faoliyatini rivojlanishiga tasir etuvchi omillarni baholash.....	1124
Yuldasheva Gulmira	
Managing tourism in fragile ecosystems: a case study approach.....	1128
Dilmurod Nasimov, Shahrizoda Sirojiddinova	
Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash uslublari.....	1134
Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich	
Зарубежный опыт развития инновационной деятельности предприятий энергетической отрасли.....	1141
Бегмуллаев Отабек Ирисалиевич	
Leveraging machine learning for big data analytics: a strategic overview.....	1148
Ismaylov Timur Kuanishbaevich, Kurbanbaev Bakhtiyar Bakhtovich, Orazbayev Aqilbay Jenisbay uli	
Ta'lim muassasalarida xarajatlar smetasi ijrosining dastlabki hisobini yuritilishi.....	1152
Isoqulov Fazliddin Shamsiddin o'g'li	
"Yengil sanoat korxonalarini qo'llab-quvvatlash choralari haqida".....	1158
Otaxanova Umida Olim qizi	
Investitsion-qurilish jaryonlarini samarali boshqarishning tashkiliy modellari va ulardan foydalanish usullari.....	1162
Abduvaliyev Bekzod Muxiddin o'g'li	
Qimmatli qog'ozlar bozorining mohiyati bo'yicha nazariy asoslar.....	1169
Alimov Ilxomjon Ikromovich, Ikramov Akmalbek Ilxomjon o'g'li	
Adoption of electric vehicles in logistics: opportunities and challenges in Uzbekistan.....	1175
Oblokulova Parvina	
Qishloq xo'jaligiga investitsiyalarni jalb qilishning xorijiy mezonlari.....	1182
Jurayev Abdug'affor Sofarovich, Nazirova Sayyora Baxtiyorovna	
Raqamli transformatsiya jarayonlarining mehnat bozori konyukturasiga ta'siri.....	1187
Fayzullayev Nurulla Baxromovich, Xudaybergenova Shukurjon Erkinovna	
Milliy iqtisodiyotda internet xizmatlarini rivojlantirishning o'ziga xos yondashuvi.....	1194
Niyozova Shohsanam Nuritdinovna	

Auditorlik xulosalarini shakllantirishda auditorlik dalillariga qo'yiladigan talablar	1199
Qo'shmatov Otaxon Qurbonaliyevich	
Qishloq xo'jaligi sohasini takomillashtirishda investitsion loyihalarning iqtisodiy mohiyati	1203
Israilova Xikoyat Musakulovna	
Kichik biznes faoliyatini rivojlantirishning nazariy-uslubiy asoslari	1207
Dadaboyeva Marguba Mamasoliyevna	
Eko va agro-turizmga raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqishning istiqbollari	1212
Nurfayziyeva Mohinur Zayniddinovna	
The importance of the cluster system in the agricultural field	1217
Sherkulov Shokhrux Erkin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sug'urtalash tizimini takomillashtirish yo'llari	1221
Mardonov Mashrab Mansurovich, Muxtorov Abduxolik Abdusalimovich	
Aksiz solig'i amaliyotining genezisi, milliy xususiyatlari, turlari va vazifalarining nazariy jihatlarini	1225
Shodiyev Olimjon Abduraxmonovich	
Iqtisodiyotning real sektor tushunchasi, uning tarkibi va iqtisodiyotdagi ahamiyati	1230
Mahmudov Nurali Komilovich	
Korporativ moliya tizimini rivojlantirishda raqamli moliya vositalari va texnologiyalarning integratsiyasi	1241
Xalbekov Ozodbek Xudoykulovich	
The influence of tour interpretation on perceived heritage values: a comparative analysis of tourists with and without guided interpretation at a heritage destination	1245
Shokhnigorbegim Juraeva	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aloqa xizmatlarini rivojlantirish va samaradorligini oshirishning metodologik asoslarini takomillashtirish	1252
Xazratov Abror Panjiyevich	
Madaniy meros obyektlari asosida barqaror turizmni rivojlantirish strategiyalari	1257
Abriev Zoirjon	
Пути инновационного развития национальной экономики	1262
Жураев Тошболта Тухтаевич	
Hududlarda turizmni rivojlantirishda to'siqsiz, barqaror turizmni tashkil etish zarurati	1267
Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna	
Application of ifrs in budgetary accounting	1272
G. Djambakieva	
Transport xizmatlari sektorining rivojlanishini statistik tahlili: xorazm viloyati misolida	1276
Raximov Alisher Ibragimovich	
O'zbekistonda 2024-yil davomida yirik soliq to'lovchilarni soliq ma'murchiligi tahlili	1281
Xushatov Nuriddin Maxmatqulovich	
Zamonaviy ta'lim sifatini baholashning nazariy-metodologik asoslari	1288
Rahimova Qutlibika Ergashevna	
Chakana va ulgurji savdo korxonalari faoliyatini rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni baholash	1293
Yuldasheva Gulmira	
Zamonaviy axborot tizimlari orqali soliq qarzдорligini undirish mexanizmining takomillashtirish yo'llari	1296
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
Hududlarda pillachilikni rivojlantirishning huquqiy asoslari va imkoniyatlari	1303
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
Korxonaning investitsion jozibadorligi oshirish yo'llari	1313
Axtamova Parizod Oybek qizi	
Raqamli texnologiyalar yordamida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari	1319
Adilova Zulfiya Djavdatovna, Shoev Alim Xalmuratovich	

Yog' – moy sanoati korxonalarida soliqlar hisobi va auditi jarayonlarida tahliliy amallardan foydalanish samaradorligini oshirish.....	1327
A'zamova Aziza Olimjon qizi	
Qurilish materiallari ishlab chiqarish faoliyati iqtisodiy samaradorligini oshirishning xorij tajribasi.....	1334
Umirova Gulmira Shodiboy qizi	
Xalqaro moliya-kredit institutlar bilan hamkorlikning iqtisodiy-huquqiy asoslari	1343
Qosimov Bobur Sobirovich	
Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda yengil sanoat eksporti diversifikatsiyasining roli va yo'nalishlari.....	1347
Otamurodov Shavkat Nusratillayevich, Eshqulova Nasiba Normo'minovna	
Система раннего предупреждения о снижении финансовой устойчивости предприятия на основе ключевых показателей эффективности (KPI).....	1359
Тажибаева Кизларгул Ажиниязовна	
Soliq tizimida soliq riskini baholash va boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish uslubiyoti.....	1374
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi tahlili va uning xususiyatlari	1383
Sarimsaqov Doniyor Xomidovich	
Surxondaryo viloyatida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha faol korxonalar va tashkilotlar tahlili	1390
Normurodov Alibek Anvar o'g'li	
Mehnat bozori: rivojlanish tendensiyalarining iqtisodiy-statistik tahlili, baholash va istiqbollari.....	1396
Mirzayeva Odina Imomnazar qizi	
Адаптивная модель антикризисных мероприятий, направленных на повышение эффективности управления активами, оптимизацию затрат и реструктуризацию задолженности	1402
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Xalqaro va ichki turistik bozorlarda o'zbekistonning turistik mahsulotlarini targ'ib qilish mexanizmi	1409
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Tourism infrastructure constraints and service gaps in uzbekistan's visitor economy.....	1412
Kurolov Maksud Obitovich, Xamidjonova Moxinur Xayrulla qizi	
Основные проблемы перехода на МСФО в республике узбекистане	1419
Махмудов Жамшед Ашрафович	
Binolar loyiha-smeta hujjatlarini ishlab chiqishning nazariy va amaliy asoslari.....	1425
Usmonov F.B., Rajabova A.Sh.	
Ayrim ta'lim tizimi bilan bog'liq terminlarning izohli lug'at va etimologik lug'at o'rtasidagi farqi.....	1429
Mahbuba Xoliqova Abdimo'min qizi	
Mahalliy budjet daromadlarini shakllantirishda soliq salohiyatining ahamiyati	1433
Sharipov Narzullo G'ulomovich	
O'zbekistonda turizmni diversifikatsiya qilish va ixtisoslashgan turizm yo'nalishlari rivoji.....	1440
Matkarimov Jahongir Shamuratovich	
Corpus-based framework of english teaching for competency-oriented curriculum design	1448
Raximova Gulnoza Sharipjanovna	
Masofaviy ta'lim tizimida matematika fanlarni o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	1454
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna	
Texnologik inqilob va mehnat bozorining transformatsiyasi	1459
A'zamova Feruza, Kuldoshev Lazizjon Sharifovich	

TEKNOLOGIK INQILOB VA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMATSIYASI

A'zamova Feruza

Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali
Iqtisodiyot yo'nalishi talabasi
E-mail: azamovaferuza68@gmail.com

Ilmiy rahbar:

Kuldoshev Lazizjon Sharifovich

Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali
O'qituvchi
E-mail: kuldoshevlazizjon@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada texnologik inqilobning mehnat bozoriga ta'siri, uning strukturaviy o'zgarishlari va kelajakdagi istiqbollari tahlil qilinadi. Texnologik inqilob, ayniqsa, raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va avtomatizatsiya mehnat bozorida yangi kasblar va ish o'rinlarining vujudga kelishiga, eski an'anaviy kasblarning kamayishiga hamda ish beruvchilarning malaka va ta'lim talablari o'zgarishiga sabab bo'lmoqda. Maqolada texnologik inqilobning global miqyosda va mahalliy darajada mehnat bozoriga qanday ta'sir ko'rsatgani, ish o'rinlarining avtomatlashtirilishi va kelajakdagi tendensiyalar yoritiladi.

Kalit so'zlar: texnologik inqilob, mehnat bozori, sun'iy intellekt, avtomatizatsiya, raqamli texnologiyalar, ish o'rinlari, kasblar transformatsiyasi, malaka oshirish, mehnat bozorining o'zgarishi, kelajakdagi tendensiyalar.

Abstract: This scientific article analyzes the impact of the technological revolution on the labor market, its structural changes, and future prospects. The technological revolution, especially digital technologies, artificial intelligence, and automation, has led to the emergence of new professions and job opportunities, the reduction of old professions, and changes in the qualifications and educational requirements of workers. The article highlights how the technological revolution affects the labor market on a global and local scale, the automation of jobs, and future trends.

Key words: technological revolution, labor market, artificial intelligence, automation, digital technologies, job opportunities, profession transformation, skills development, labor market changes, future trends.

Аннотация: В данной научной статье анализируется влияние технологической революции на рынок труда, его структурные изменения и перспективы на будущее. Технологическая революция, особенно цифровые технологии, искусственный интеллект и автоматизация, приводит к появлению новых профессий и рабочих мест, сокращению старых профессий, а также изменениям в квалификационных требованиях и образовательных потребностях работников.

Ключевые слова: технологическая революция, рынок труда, искусственный интеллект, автоматизация, цифровые технологии, рабочие места, трансформация профессий, повышение квалификации, изменения на рынке труда, будущие тенденции.

KIRISH

Zamonaviy davrda texnologik taraqqiyot insoniyat hayotining barcha sohalariga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, avtomatlashtirish va robototexnika kabi innovatsion yutuqlar

mehnat bozori tuzilmasini tubdan o'zgartirishga olib kelmoqda. Bu jarayon ko'plab kasblarning yo'qolishiga, yangi mutaxassisliklarning shakllanishiga va mavjud ish o'rinlarining mazmunan yangilanishiga sabab bo'lmoqda. Shu bois mehnat bozorining zamonaviy sharoitga mos transformatsiyasi har bir davlatning ijtimoiy-iqtisodiy siyosatida muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston Respublikasida ham mehnat bozorining raqamli iqtisodiyot talablariga mos ravishda rivojlanishini ta'minlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, "O'zbekiston – 2030" strategiyasida zamonaviy texnologiyalarni mehnat muhitiga keng joriy etish, yangi kasb va ko'nikmalarni shakllantirish hamda bandlikni oshirish bo'yicha tizimli islohotlar ko'zda tutilgan. Shuningdek, 2023-yil 11-yanvarda qabul qilingan "Yoshlar bandligini ta'minlash va kasb-hunarga yo'naltirishning yangi tizimini joriy etish to'g'risida"gi Prezident qarori mehnat bozoridagi tarkibiy o'zgarishlarga moslashishga xizmat qilmoqda. Ilmiy izlanishlar shuni ko'rsatadiki, texnologik inqilob nafaqat ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarining samaradorligiga, balki mehnat resurslarining strukturaviy tarkibiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Innovatsion texnologiyalarni joriy qilish orqali ishlab chiqarish jarayonlari avtomatlashtirilmoqda, bu esa inson mehnatining rolini o'zgartirmoqda. Shu bilan birga, yangi texnologiyalarga moslashish, zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallash bugungi mehnatkashlar oldida turgan asosiy vazifalardan biriga aylanmoqda. Shu bois, ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi — texnologik inqilob sharoitida mehnat bozorining transformatsiyasi jarayonlarini ilmiy jihatdan tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va ularni hal etishga qaratilgan samarali strategik yondashuvlarni ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Texnologik inqilobning mehnat bozori tuzilmasiga ta'siri, uning transformatsion jarayonlari hamda raqamli iqtisodiyotga o'tish sharoitida yangi mehnat munosabatlarini shakllantirish masalalari bugungi kunda ilmiy izlanishlarning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Jahon miqyosida ushbu yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar texnologik o'zgarishlarning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarini, yangi kasb va kompetensiyalarning shakllanishini, mehnat bozori infratuzilmasining moslashuvchanligini tahlil qilgan.

Klaus Schwab o'zining mashhur "To'rtinchi sanoat inqilobi" (The Fourth Industrial Revolution) nomli asarida texnologik inqilob jamiyatning har bir qatlamiga, ayniqsa, mehnat munosabatlariga misli ko'rilmagan darajada ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi. Uning fikricha, avtomatlashtirish, sun'iy intellekt va raqamli platformalar orqali amalga oshirilayotgan ish turlari ko'paymoqda. Natijada inson kapitalining qayta shakllanishi va yangicha kompetensiyalar zarurati paydo bo'lmoqda.

Jeremy Rifkin esa o'zining "Uchinchi sanoat inqilobi" asarida mehnat bozorining kelajagini ekologik va raqamli innovatsiyalar kontekstida tahlil qilib, an'anaviy ish turlarining qisqarishi bilan birga yangi, moslashuvchan va texnologiyaga asoslangan kasblarning yuzaga kelishini bashorat qiladi. U, shuningdek, inson salohiyatini ochishga xizmat qiladigan texnologiyalarning ahamiyatini alohida ta'kidlaydi.

Milliy miqyosda esa O'zbekiston olimlari ham texnologik rivojlanishning mehnat bozori transformatsiyasiga ta'siri borasida muhim ilmiy ishlarga hissa qo'shmoqda. Jumladan, E.K. Shodmonov va R.K. Islomov o'z tadqiqotlarida raqamli iqtisodiyot sharoitida bandlik siyosatini takomillashtirish, zamonaviy kasblar tasnifini ishlab chiqish va kasb-hunar ta'limining texnologik rivojlanish bilan uyg'unligini ta'minlash muhimligini asoslab bergan.

Shuningdek, Sh. Raxmonqulov va T. Narzullayevning mehnat bozori barqarorligini ta'minlashda davlat siyosatining o'рни, raqamli infratuzilmaning ahamiyati hamda aholini zamonaviy ish o'rinlariga tayyorlashdagi kompleks yondashuvlar haqida olib borgan tadqiqotlari muhim nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda texnologik inqilobning mehnat bozoriga ta'sirini o'rganish, yuz berayotgan strukturaviy o'zgarishlarni aniqlash va istiqboldagi transformatsiya yo'nalishlarini asoslash maqsadida kompleks ilmiy metodlar majmuasidan foydalanildi. Avvalo, mavzuga oid ilg'or nazariy yondashuvlarni tahlil qilish uchun Klaus Schwabning "To'rtinchi sanoat inqilobi", Jeremy Rifkinning "Uchinchi sanoat inqilobi", Alvin Tofflerning "The Third Wave", Brynjolfsson va McAfee'ning "The Second Machine Age" kabi muhim ilmiy asarlari asosida xalqaro tajriba umumlashtirildi. Shu bilan birga, O'zbekistonlik olimlar – E.K. Shodmonov, R.K. Islomov, Sh. Raxmonqulov va T. Narzullayevlarning ilmiy ishlari milliy kontekstda tahlil qilindi. Empirik tahlil bosqichida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi, Jahon banki, Xalqaro Mehnat Tashkiloti (ILO), World Economic Forum kabi nufuzli manbalar taqdim etgan 2020–2024-yillar oralig'idagi statistik ma'lumotlar asosida mehnat bozoridagi o'zgarishlar o'rganildi. Miqdoriy tahlil doirasida vaqt qatorlari dinamikasi, indekslar usuli, shuningdek, eksport, sun'iy intellektni joriy etish, bandlik darajasi va malakali ishchi kuchi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun korrelyatsion-regression tahlil usullari qo'llanildi. Shu bilan birga, masofaviy ish, texnologik ishsizlik, yangi kasblar va raqamli ko'nikmalarga ehtiyoj kabi jarayonlar sifat tahlili vositasida – ekspert intervyulari va kontent-

tahlil orqali baholandi. Tadqiqotda World Economic Forum va Xalqaro Mehnat Tashkilotining 2025–2030-yillarga doir prognozlari asosida O'zbekistonda mehnat bozorining istiqboldagi tarkibiy o'zgarishlari modellashirildi va tahlil qilindi. Yakuniy bosqichda esa mehnat bozorini texnologik inqilobga mos ravishda transformatsiya qilish uchun zarur strategik chora-tadbirlar, xususan ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqamli savodxonlikni oshirish, qayta tayyorlash dasturlarini kengaytirish, innovatsion bandlik yo'nalishlarini rivojlantirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi.

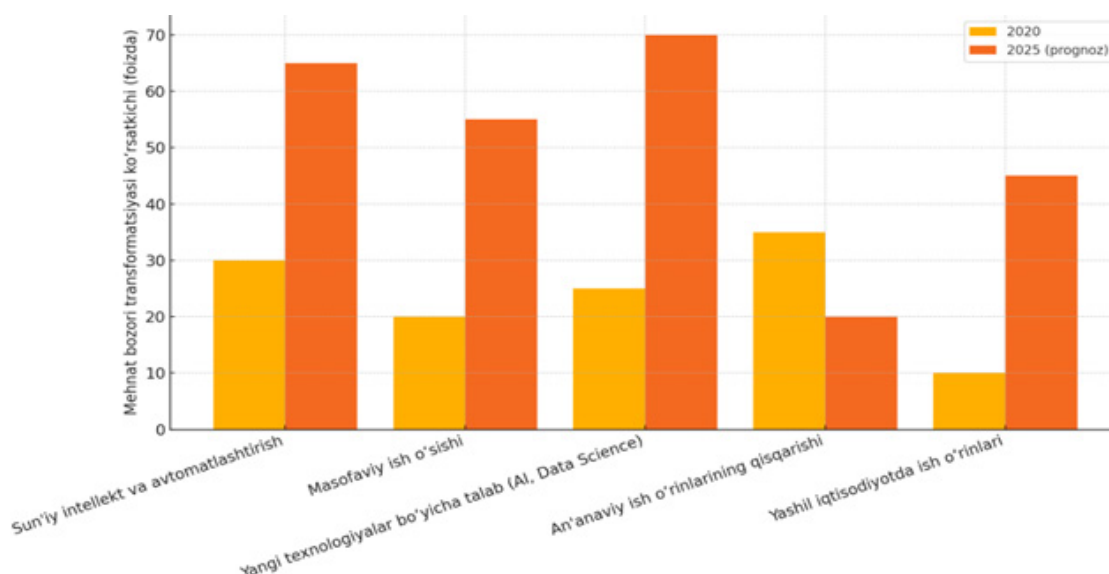
TAHLIL VA NATIJALAR

Texnologik inqilob global iqtisodiyot va mehnat bozorida tub burilishlarga sabab bo'lmoqda. Raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, avtomatizatsiya va robototexnika ishlab chiqarish jarayonlarini samaraliroq qilishi bilan birga, yangi biznes-modellar va kasblarning vujudga kelishiga olib kelmoqda. Masalan, O'zbekistonda ishlab chiqarish sanoatida ishchi kuchi 2010–2024-yillar davomida 1 339,1 mingdan 1 567,7 mingga o'sib, bu sohaning iqtisodiyotdagi o'rnining mustahkamlanayotganidan dalolat bermoqda. Shu bilan birga, tog'-kon sanoatida ishchilar sonining kamayishi (133,2 mingdan 61,9 mingga) texnologik avtomatlashtirishning natijasi bo'lib, inson mehnatining mashinalar bilan asta-sekin almashtirilayotganini ko'rsatadi. Bu jarayon ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, biroq an'anaviy kasblarning qisqarishiga ham olib kelmoqda.

Axborot va kommunikatsiya sohasida ishchilar sonining 53,1 mingdan 96,3 mingga oshgani raqamli transformatsiyaning iqtisodiyotdagi o'rni va ushbu sohadagi talabning kuchayganini aks ettiradi. Bu sohada yangi ish o'rinlari ko'paymoqda va iqtisodiy tizim tobora raqamlashtirilmoqda. Shuningdek, professional, ilmiy va texnik faoliyat sohasida ishchilar sonining 135,8 mingdan 145,9 mingga o'sishi ishchi kuchining sifat jihatidan ham o'zgarayotganini, ya'ni yuqori malakali va texnik ko'nikmalarga ega mutaxassislariga bo'lgan talab ortib borayotganini ko'rsatadi.

Texnologik inqilob nafaqat yangi kasblarni yaratmoqda, balki ishchi kuchiga qo'yiladigan malaka talablarini tubdan o'zgartirmoqda. Bugungi kunda ish beruvchilar texnik bilim va raqamli ko'nikmalarga ega xodimlarni izlamoqda. Shu sababli ta'lim tizimini zamonaviylashtirish, doimiy kasbiy qayta tayyorlash va malaka oshirish dasturlarini kengaytirish dolzarb masalaga aylangan. Bu jarayon O'zbekiston Respublikasida ham sezilarli tus olgan bo'lib, davlat tomonidan elektron ta'lim platformalari va innovatsion o'quv markazlari faoliyati yo'lga qo'yilmoqda.

Mehnat bozorining strukturaviy o'zgarishlari ham yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Tog'-kon sanoatidagi ishchilar sonining 50 foizga yaqin kamayishi avtomatlashtirish jarayonining kuchayganini anglatadi va bu esa ishchi kuchining ko'chishi hamda qayta tayyorlanishini talab etadi. Bunga qarama-qarshi tarzda, ulgurji va chakana savdo sohasidagi ishchilar sonining 1 235,6 mingdan 1 515 mingga o'sishi yangi xizmatlar va raqamli platformalar asosida tashkil etilayotgan iqtisodiy faoliyatni ifodalaydi. Tashish va saqlash sohasida ishchi kuchining barqaror o'sishi (509,9 mingdan 593,5 mingga) transport va logistika tizimlarining rivojlanayotganidan darak beradi. Qurilish sohasidagi o'sish (1 033,7 mingdan 1 360 mingga) esa infratuzilma kengayishi va qurilish faoliyatining jadallashganini ko'rsatadi. Bularning barchasi ishchi kuchining yangi malakalarni egallashini va zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirishini taqozo etmoqda.

Texnologik inqilob mehnat bozoriga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?

1. Sun'iy intellekt va avtomatlashtirishning o'sishi.

2020-yilda sun'iy intellekt (AI) va avtomatlashtirish jarayonlari mehnat bozoriga 30 foiz miqyosida ta'sir ko'rsatgan bo'lsa, 2025-yilga kelib bu ko'rsatkich 65 foizga yetishi prognoz qilinmoqda. Bu shuni anglatadiki, ko'plab ishlab chiqarish, logistika va hatto xizmat ko'rsatish sohalarida inson mehnatining o'rnini avtomatlashtirilgan tizimlar egallamoqda. Ushbu o'zgarishlar:

- ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi,
- biroq kam malakali ishchilarga bo'lgan talabni kamaytiradi.

2. Masofaviy ish formatining kengayishi.

COVID-19 pandemiyasi davrida boshlangan masofaviy ish tendensiyasi doimiy formatga aylanmoqda. 2020-yilda bu ko'rsatkich 20 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilda 55 foizga yetishi kutilmoqda. Bu quyidagi natijalarga olib keladi:

- transport va ofis xarajatlarining kamayishi,
- texnologik infratuzilmaga (kompyuterlar, xavfsizlik tizimlari) ehtiyojning oshishi,
- yangi ish tartiblari va yondashuvlarga talabning kuchayishi.

3. Yangi texnologiyalar bo'yicha yuqori malakali mutaxassislariga ehtiyoj.

AI, Big Data, kiberxavfsizlik va bulutli texnologiyalar kabi sohalarga bo'lgan talab keskin oshmoqda. Agar 2020-yilda bu ehtiyoj 25 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilga kelib 70 foizga yetadi. Bu esa:

- yuqori texnologiyali ta'lim va qayta o'qitish dasturlarining ahamiyatini oshiradi,
- iqtisodiyotda raqamli kompetensiyalarning ustuvorligini kuchaytiradi.

4. An'anaviy ish o'rinlarining qisqarishi.

2020-yilda an'anaviy ish o'rinlari umumiy bandlikning 35 foizini tashkil qilgan bo'lsa, 2025-yilda bu ko'rsatkich 20 foizgacha kamayadi. Sabablari quyidagilardir:

- raqamlashtirish,
- avtomatlashtirish,
- xizmat ko'rsatish va savdo sohalarida chatbotlar va robotik tizimlarning keng qo'llanilishi.

5. Yashil iqtisodiyotdagi ish o'rinlari.

Iqlim o'zgarishi va barqaror rivojlanish siyosatlarini fonida yashil texnologiyalar, quyosh va shamol energiyasi, chiqindini qayta ishlash hamda ekologik nazorat kabi sohalarda ish o'rinlari soni ortmoqda. 2020-yilda 10 foizni tashkil etgan bu ko'rsatkich 2025-yilga borib 45 foizgacha ko'tarilishi prognoz qilinmoqda. Bu esa:

- ekologik muhandislik,
- atrof-muhit monitoringi,
- barqaror ishlab chiqarish texnologiyalari kabi yo'nalishlarning shakllanishiga xizmat qilmoqda.

Texnologik inqilob mehnat bozorining tarkibiy tuzilmasini tubdan o'zgartirmoqda. Ishchi kuchi endi nafaqat texnik jihatdan malakali bo'lishi, balki moslashuvchan, raqamli savodxon va ijodiy fikrlovchi bo'lishi zarur. Davlatlar va ta'lim tizimlari bu o'zgarishlarga moslashgan holda, zamonaviy kasb-hunarlarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratishi lozim.

Texnologik inqilobning ijtimoiy ta'siri ham muhim ahamiyatga ega. Yuqori malakali ishchilar uchun yangi imkoniyatlar paydo bo'layotgan bir vaqtda, past malakali ishchilar ishsizlik xavfi ostida qolishi mumkin. Bu esa ijtimoiy notenglik va iqtisodiy tafovutning kuchayishiga olib keladi. Shu bois, davlat tomonidan ijtimoiy himoya tizimlarini kuchaytirish, qayta tayyorlash va ishga joylashtirish dasturlarini kengaytirish dolzarb masalaga aylanmoqda. Sog'liqni saqlash va ta'lim sohalaridagi ishchilar sonining ortishi jamiyatda bu sohalarning ahamiyatini oshirib, ijtimoiy xizmatlar sifatining yaxshilanishiga xizmat qilmoqda.

Kelajakda texnologik inqilob yanada chuqurlashadi, yangi kasblar va sohalar yuzaga keladi. Sun'iy intellekt, kiberxavfsizlik, ma'lumotlar tahlili va robototexnika kabi yo'nalishlar ishchi kuchi uchun istiqbolli sohalarga aylanmoqda. O'zbekiston Respublikasining "Raqamli O'zbekiston" strategiyasi va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga qaratilgan dasturlari mamlakatning global texnologik inqilobga muvaffaqiyatli moslashishiga xizmat qilmoqda. Innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish va kadrlarni tayyorlash orqali mamlakatning iqtisodiy raqobatbardoshligi oshirilmoqda.

Texnologik inqilobning ijobiy ta'sirini kuchaytirish va uning salbiy oqibatlarini yumshatish maqsadida ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, kasbiy qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimini rivojlantirish, ijtimoiy himoyani kuchaytirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish, shuningdek, raqamli infratuzilmani kengaytirish bo'yicha keng ko'lamlı chora-tadbirlar amalga oshirilishi zarur. Bu borada davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik muhim rol o'ynaydi.

Jahon iqtisodiy forumining 2023-yilgi "Kelajak ish o'rinlari" (Future of Jobs) hisobotida qayd etilishicha, 2027-yilgacha 83 million ish o'ri yo'qolishi, biroq ayni vaqtda 69 million yangi ish o'ri yaratilishi kutilmoqda. Bu o'zgarishlar texnologik sohalarga mos kasblar — ma'lumotlar tahlilchisi, sun'iy intellekt muhandisi, dasturchi, raqamli marketing mutaxassisi kabi lavozimlarda aks etmoqda. Bunday jarayonlar mehnat bozorida raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun yangi ko'nikmalar va moslashuvchan yondashuvlarni talab qiladi.

O'zbekistonda ham texnologik o'zgarishlar fonida mehnat bozorining moslashuvi bosqichma-bosqich amalga oshmoqda. Raqamli iqtisodiyot tamoyillari joriy qilinayotgan bir sharoitda ishchi kuchining kompetensiyalarini zamon talablari asosida yangilashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, "Yoshlar – kelajagimiz" davlat dasturi, "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, hamda 2023–2025-yillar uchun qabul qilingan zamonaviy kasb-hunar ta'limini rivojlantirishga oid qarorlar doirasida kasbga qayta tayyorlash va zamonaviy ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha tizimli ishlar amalga oshirilmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yil yakunlariga qadar O'zbekistonda umumiy ishchi kuchining 12,7 foizi raqamli ko'nikmalarni talab qiluvchi sohalarda faoliyat yuritgan. Biroq bu ko'rsatkich hali ham global o'rtacha darajadan past. Masalan, Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida bu raqam 22–28 foiz atrofida. Bu farq O'zbekistonda texnologiyalarga asoslangan bandlik bozorini rivojlantirish uchun mavjud bo'lgan katta salohiyatni ko'rsatadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda mehnat bozori tarkibida eng sezilarli o'zgarishlar quyidagi yo'nalishlarda kuzatilmoqda:

- ishlab chiqarish jarayonlarining avtomatlashtirilishi natijasida an'anaviy kasblarning qisqarishi va robototexnika, texnik xizmat yo'nalishlariga bo'lgan talabning ortishi;
- raqamli xizmatlar sektorining o'sishi (IT xizmatlari, onlayn ta'lim, elektron tijorat, raqamli moliyaviy xizmatlar);
- freelance va masofaviy ish shakllarining kengayishi natijasida mustaqil ishchi kuchining ortishi;
- ayollar va yoshlarning texnologik sohalarga faol kirib kelishi, bu orqali mehnat bozorining diversifikatsiyalashuvi.

Xulosa qilib aytganda, texnologik inqilob O'zbekistonda mehnat bozorining transformatsiyasi uchun hal qiluvchi omilga aylanmoqda. Yangi sharoitlarga mos ravishda davlat siyosatining takomillashuvi, ta'lim tizimining moslashuvchanligi va ishchi kuchining raqamli kompetensiyalari bu jarayonda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Texnologik inqilob shiddat bilan rivojlanayotgan hozirgi davrda mehnat bozorining transformatsiyasi global va milliy miqyosda muhim strategik masalaga aylangan. Raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, avtomatlashtirish va robototexnika kabi omillar mehnat jarayonining tuzilmasini tubdan o'zgartirib, yangi kasblarning paydo bo'lishi bilan birga, ayrim an'anaviy ish o'rinlarining yo'qolishiga ham olib kelmoqda. Bunday sharoitda O'zbekiston mehnat bozori ham texnologik o'zgarishlarga moslashishni taqozo etadi. Bugungi kunda O'zbekistonning mehnat bozorida texnologik transformatsiyaga tayyorlik darajasi hali to'liq shakllanmagan bo'lsa-da, bu yo'nalishda davlat tomonidan muhim islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, kasb-hunar ta'limini modernizatsiya qilish, zamonaviy IT-ko'nikmalarni shakllantirish va yoshlarni innovatsion sohalarga yo'naltirish bo'yicha kompleks dasturlar qabul qilinmoqda. Bu esa yaqin yillarda raqobatbardosh kadrlar zaxirasini yaratish imkonini beradi. Shu bilan birga, mehnat bozorining barqarorligini ta'minlash uchun bir nechta muhim yo'nalishlarda faol choralar ko'rish zarur: ta'lim tizimini mehnat bozori talablariga moslashtirish, ayniqsa STEM yo'nalishlariga ixtisoslashgan kasblar va texnik yo'nalishlarda o'quv dasturlarini kengaytirish; raqamli ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha milliy platformalarni rivojlantirish va aholining doimiy qayta tayyorlash tizimini yaratish; texnologik ishsizlikning oldini olish maqsadida ijtimoiy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish; yangi ish o'rinlarini yaratish bo'yicha startaplar, texnoparklar va innovatsion markazlarga sarmoyalarni oshirish; ayollar va yoshlar bandligini texnologik sohalarda kengaytirish orqali mehnat bozorining inkluzivligini ta'minlash. Umuman olganda, texnologik inqilob O'zbekiston mehnat bozorining sifat jihatdan yangi bosqichga chiqishini ta'minlashi mumkin. Buning uchun davlat siyosatida texnologik taraqqiyot va inson kapitali o'rtasidagi uyg'unlikni yaratish, zamonaviy boshqaruv yondashuvlari bilan kuchli ijtimoiy infratuzilmani uyg'unlashtirish muhim ahamiyatga ega. Shu bois, texnologiyaga moslashgan, yuqori malakali, moslashuvchan va kreativ ishchi kuchini shakllantirish — kelajak mehnat bozorining poydevorini mustahkamlashda hal qiluvchi omil bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "2030-yilgacha bo'lgan taraqqiyot strategiyasi" konsepsiyasi. – 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ–287-sonli qarori: "Xizmatlar sohasini qo'llab-quvvatlash va uning salohiyatidan to'liq foydalanish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida". – 2023-yil 17-avgust. <https://lex.uz/uz/docs/-7061130>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi. 2024-yil yakuniy statistik ma'lumotlar to'plami.
4. Vaxabov A.V., Abulqosimov H.P. Innovatsion boshqaruv asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019.
5. Pardayev M.Q., Mamayunosov T.O. Xizmatlar sohasining iqtisodiyoti va boshqaruvi. – Samarqand: SamISI, 2021.
6. Kuldoshev L.Sh. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda xizmat ko'rsatish korxonalari raqobatbardoshligiga ta'sir etuvchi omillar. [Manba: Google Scholar] https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=KZ-RKu94AAAAJ&citation_for_view=KZRKu94AAAAJ:YsMSGLbcyi4C

7. World Bank. World Development Report: The Changing Nature of Work. – Washington, DC: World Bank, 2020.
8. Porter M. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. – New York: Free Press, 1985.
9. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. – Geneva: World Economic Forum, 2016.
10. Mensch G. Stalemate in Technology – Innovations Overcome the Depression. – Cambridge, MA: Ballinger Publishing Company, 1979.
11. Toffler A. The Third Wave. – New York: William Morrow and Company, 1980.
12. Brynjolfsson E., McAfee A. The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. – New York: W.W. Norton & Company, 2014.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
